Ба Шурои диссертатсионии 6D.КОА-017–и назди Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, (суроғаи 734024, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, кӯчаи С.Айнӣ 44)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Давлатов Бахтовар Шамсуллоевич мавзуи “Такмили инструментҳои иттилоотиву таҳлилии идоракунии нақлиёти ҳавоии Ҷумҳурии Тоҷикистон” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06 - Иқтисодиёт ва идоракунӣ тибқи самтҳои фаъолият (08.00.06.04 – Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо) пешниҳод шудааст.

Идоракунии нақлиёти ҳавоӣ ҷанбаи муҳими таъмини бехатарӣ, самаранокӣ ва устувории авиатсияи гражданӣ мебошад. Нақлиёти ҳавоӣ дар иқтисодиёти ҷаҳонӣ накши калидӣ мебозад, ҳаракати одамон ва молҳоро дар миқёси байналмилалӣ ва миллӣ таъмин менамояд. Идоракунии ин системаи мураккаб ҷиҳатҳои зиёдеро дарбар мегирад.

Яке аз вазифаҳои асосии идораи наклиёти ҳавоӣ таъмини бехатарии парвозҳо мебошад. Ин муқаррар кардани стандартҳои бехатарӣ, сертификатсияи ҳавопаймоҳо, омӯзиши пилотҳо, идоракунии ҳаракати ҳавоӣ ва дигар тадбирҳоро дар бар мегирад, ки ба пешгирии садамаҳо нигаронида шудаанд. Идоракунии нақлиёти ҳавоӣ инчунин ҳамоҳангсозии ҳаракати ҳавоӣ, муайян кардани хатсайрҳо, назорати истифодаи фазои ҳавоӣ ва пешгирии низоъҳои байни ҳавопаймоҳоро дар бар мегирад.

Идоракунии самарабахши нақлиёти хавоӣ аз ҷиҳати иқтисодӣ ҳам мухим аст. Ин танзими нархи чиптаҳои ҳавопаймоҳо, таҳияи бизнес-моделҳои ширкатҳои ҳавопаймоӣ, таъмини рақобатпазирии бозор ва нигоҳ доштани устувории иқтисодии соҳаро дар бар мегирад. Созмонҳои байналмиллалӣ ва миллӣ ба таъсиси стандарт ва меъерҳо машғул мебошанд, ки равишҳои умумиро ба бехатарӣ, устувории экологӣ ва самаранокии авиатсияи гражданӣ таъмин мекунанд.

Идоракунии нақлиёти ҳавоӣ инчунин аз дастгирии таҳқиқот ва инноватсия дар соҳаи авиатсия иборат аст, ба монанди таҳияи технологияҳои нав, баланд бардоштани самаранокии муҳаррикҳо, таҳияи сӯзишвории тоза ва ғайра.

Ин ҷанбаҳои идоракунии нақлиёти ҳавоӣ ба бехатарии авиатсионӣ, истифодаи самараноки фазои ҳавоӣ ва устувории соҳаи авиатсия мусоидат мекунанд.

Аз ин лиҳоз, мавзӯи диссертатсияи Давлатов Б.Ш. ба таҳияи асосҳои назариявӣ ва амалии. такмили воситаҳои иттилоотию таҳлилии системаи идоракунии нақлиёти ҳавоӣ бахшида шудааст, аз нигоҳи рушди илми муосир муҳим аст.

Бартариҳои диссертатсия инҳоянд:

- аввалан, муаллиф асосҳои консептуалии таъсис ва такмили системаи иттилоотии идоракунии нақлиёти ҳавоӣ, автоматикунонии фурӯш ва системаҳои коркарди иттилоот ва воситаҳои асосии ҷамъоварӣ ва коркарди иттилоот ва арзёбии фаъолияти субъектҳои системаи нақлиёти ҳавоиро гурӯҳбандӣ ва тасниф кардааст; ки дараҷа ва сифати идоракунии соҳаро мутобиқи стандартҳои ҷаҳонӣ таъмин менамояд.

- дуюм, дар кор роҳҳои такмили воситаҳои таҳлилии идоракунии фаъолияти тиҷоратии фурудгоҳҳо, усул, принсипҳо ва вазифаҳои асосии банақшагирии стратегии фаъолияти авиатсияи граждании аз нуктаи назари татбиқи модели интихоби стратегияи ноил шудан ба сатҳи оқилонаи хизматрасонии мусофирон бо назардошти шароит ва сифати он пешкаш шудааст.

- сеюм, зарурати муносибати маҷмӯӣ ба ташаккули системаи стратегии идоракунии соҳаи нақлиёт асоснок карда мешавад. Аҳамияти чунин муносибати маҷмӯӣ аз он иборат аст, ки имкон медиҳад, ки идоракунии стратегии нақлиёти ҳавоӣ ба талаботи рушди инноватсионӣ мутобиқ карда шавад, ки дар навбати худ ба навсозии иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат мекунад.

Ин ва дигар унсурҳо моҳияти илмии рисолаи пешниҳодшударо ташкил медиҳанд ва натиҷаҳои нави илмӣ мебошанд.

Дар баробари ин, мувофиқи мақсад аст, ки баъзе эрод ва камбудиҳо оид ба мазмуни автореферат баён карда шавад, аз ҷумла, дар қисми муқаддимавӣ зарур аст, ки муҳиммияти такмил додани воситаҳои иттилоотӣ-таҳлилии идоракунии нақлиёти ҳавоӣ васеътар нишон дод. Ин эрод ба моҳияти илмии диссертатсия таъсир намерасонад, балки ба тарзи дар автореферат пешниҳод кардани маводи диссертатсия тааллуқ дорад.

Умуман, диссертатсияи илмии Далатов Бахтовар Шамсуллоевия мавзӯи: «Такмили инструментҳои иттилоотиву таҳлилии идоракунии нақлиёти ҳавоии Ҷумҳурии Тоҷикистон», натиҷаҳои нави илмро дар бар гирифта, назария ва амалияи соҳаи идоракунии нақлиёти ҳавоиро таҳия намуда, ба талаботҳои барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.04 – Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо ҷавобгӯ мебошад.

Тақризнавис:
доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент,
и.в. профессор мудири кафедраи иқтисодиёт ва
логистикаи нақлиётии ДТТ
ба номи академик М.С.Осимӣ **Ҳамроев Ф.М.**

Имзои д.и.и., и.в. профессор Ф.М. Ҳамроев -ро тасдиқ менамоям:

Сардори шуъбаи кадрҳо ва корҳои
махсуси ДТТ ба номи академик М.С.Осимӣ **Қодирзода Н.**

Суроғаи донишгоҳ: 734042, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Душанбе, хиёбони академикҳо Раҷабовҳо 10, саҳифаи интернетӣ ttu@ttu.tj Телефон: (992372) 221-35-11